

ΛΟΓΟΣ ΜΒ΄: Προσευχή προς την Υπεραγία Θεοτόκο (Άγιος Μάξιμος ο Γραικός)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

ΛΟΓΟΣ ΜΒ΄: Προσευχή προς την Υπεραγία Θεοτόκο

Εσένα, που υπερέχεις των ασωμάτων θείων τάξεων με την ασύγκριτη αγνότητα, εσένα ικετεύω, πολυύμνητη, να εξαγνίσεις την αισχρή ψυχή μου από τις άνομες σκέψεις, που γεννιούνται εντός μου εξαιτίας της μακρόχρονης ροπής προς τις σαρκικές επιθυμίες. Επιθυμίες που ο πονηρός δαίμονας δεν σταματά να σπέρνει, τaráσσοντας, μολύνοντας και διασπώντας την διά-νοιά μου με αισχρές και πονηρές σκέψεις, επειδή φθονεί την σωτηρία της ψυχής μου. Γι' αυτό, σε ικετεύω, Παναγία, μην με περιφρονείς, καθώς βυθίζομαι ελεεινά σε αυτόν τον βρωμερό βούρκο, αλλά καθάρισέ με από αυτήν την δυσοσμία με το ευωδιαστό μύρο των δεήσεών Σου και διάλυσε με το γλυκύτατο φως της θείας αγάπης Σου όλο

το σκοτάδι της ψυχής μου. Με το χαλινάρι του αγνού φόβου, που πάντοτε υπάρχει μέσα μου, συγκράτησε στον αιώνα την κίνηση της μαινομένης σάρκας, για να μπορέσω να ικετεύω πάντοτε με καθαρή καρδιά τον Σωτήρα μου, ο οποίος είναι παν-αγνος κατά την φύση Του, και να ζητήσω την συγχώρεση για όλες τις ανομίες, με τις οποίες Τον εξόργισα ζώντας σαν άλογο κτήνος και διαπράττοντας κάθε άνομη πράξη. Δεν φοβήθηκα όμως ούτε την φοβερή Κρίση Του ούτε το αιώνιο πυρ [1], ούτε το αδιαπέραστο σκότος [2], ούτε τον αεικίνητο σκώληκα [3], ούτε τον φοβερό βρυγμό των οδόντων [4], αλλά σαν ατίθασο άλογο δάγκωσα το χαλινάρι και κάλπασα μακριά -ουαί!- από τον καλό ποιμένα και άρχοντά μου, που δεν λυπήθηκε την ψυχή Του, αλλά την παρέδωσε σε επαίσχυντο θάνατο, περνώντας διά της φιλανθρωπίας Του από αναρίθμητα πάθη, για να με απελευθερώσει από τα πάθη που υποτάχθηκα, και να ανακτήσω την δόξα που έχασα. Τι άβυσσος γενναιοδωρίας και φιλανθρωπίας του Κυρίου για τον καταδικασμένο!

Πράγματι πόσο ανώτερο είναι από κάθε ιδέα και λόγο, προκαλεί δε μεγάλο θαυμασμό, αλλά και τρόπο σε όσους έχουν τις σκέψεις τους γεμάτες με τον φόβο του Θεού και πιστεύουν αρκετά ότι, αν ο Θεός δώσει εντολή να Τον ακολουθήσουν, πρέπει να κλείσουν το στόμα τους με το χέρι της πίστεως χωρίς καμμία αντίρρηση, σαν αμίλητο νήπιο, που με αγάπη και φόβο υπακούει στις εντολές της μητέρας του, καθώς βρίσκεται δίπλα της. Αυτός που δημιούργησε και συνέχει τα πάντα, είναι Φως εκ του Φωτός και Ήλιος εκ του Ηλίου, ο Θεός-Λόγος, που ταυτίζεται με Εκείνον που τον γέννησε, ο οποίος ελέγχει τα όρια ζωής και θανάτου, από το βλέμμα του Οποίου σείεται η γη, ενώ η θάλασσα φεύγει ταραγμένη από το πρόσωπό Του. Αυτός καταδικάστηκε για τους αδίκους και τους δούλους, για τους χοικούς ανθρώπους που σαν την σκιά πλανώνται λίγο χρόνο και έπειτα σαπίζουν γρήγορα στον τάφο!

Αγαθός και γενναιοδωρος κατά την φύση Του, η μάλλον όντας ο ίδιος η γενναιοδωρία και η αγαθότητα, εξαιτίας της οποίας Αυτός ευδόκησε εξαρχής, αφού πήρε χρώμα από την γη για να πλάσει εμένα κατά την εικόνα Του [5] και να με κοσμήσει λαμπρά με τιμή, δόξα και άφθαρτη ζωή ως κτίσμα του Θεού, δεν θέλησε να με περιφρονήσει, όταν εξαιτίας του φθόνου του όφεως απομακρύνθηκα από την θεία δόξα. Και όταν ο αποστάτης δούλος ασθένησε και γελοιοποιήθηκε από τον πλάνο διάβολο, ο Κύριος λόγω της αγαθότητάς Του ευδόκησε να γίνει δούλος

σύμφωνα με την άρρητη βουλή Του, την οποία μόνο ο ίδιος κατανοούσε, για να δεχθεί φιλανθρωπώς με την μορφή ανθρώπου όλα αυτά, εκτός από την κακία, που είναι οικεία στον δούλο, ακόμη και τον εκούσιο θάνατο ως άνθρωπος και να απελευθερώσει κατ' αυτόν τον τρόπο τον δούλο απ' ο,τι τον είχε κυριεύσει, δηλαδή από την φθορά των παθών στολίζοντάς τον και πάλι με την ομορφιά της πρότερης αφθαρσίας. Να τον δοξάζετε, πιστοί, ενώ εσείς, οι κακοί, να εξαφανιστείτε ή να αποκτήσετε τον νηφάλιο νού και, αφού διώξετε την κάθε κακία από μέσα σας, με πίστη να δεχθείτε το θείο μυστήριο!

Η πίστη σας δεν είναι κακό δημιούργημα της σκέψεως και του ανθρωπίνου νού, ούτε ολέθρια και θεομίσητη απάτη των ψυχοφθόρων δαιμόνων, όπως ήταν τα αρχαία ιερά των Ελλήνων, τα απατηλά και αισχρά. Η πίστη μας είναι η αποκάλυψη των θείων μυστηρίων, που διά της ευδοκίας και της ευσπλαγχνίας του Θεού μας έλαμψε από τους υψηλοτάτους θησαυρούς, και είναι η κτήση του όντως Όντος, το φως και η ζωή, που δίδει σε όσους πιστεύουν σε Αυτόν την άρρητη αγαθότητα του Θεού, την αιωνία κατοικία και απόλαυση καθώς και τους ίδιους τους ουρανούς μαζί με τους κατοίκους τους. Γι' αυτό τα μυστήριά της υπερβαίνουν κάθε κατανόηση των σοφών, αφού γι' αυτούς είναι γερά περιφραγμένα και σφραγισμένα από παντού με τις άρρηκτες σφραγίδες της πλήρους αγνοίας. Όπως κατερχόμενος Αυτός στην γη κάλυψε τον τρόπο της καταβάσεώς Του με το σκότος της αγνοίας, έτσι και ανεβαίνοντας πάλι από την γη στα ουράνια ύψη «έθετο σκότος αποκρυφών αυτού», όπως έχει ειπωθεί [6]. Αυτοί, που έχουν καθαρό νού προσεγγίζουν μόνο με την πίστη το θείο μυστήριο. Αντιθέτως, γι' αυτούς που καθοδηγούνται από αισχρή και κακοήθη συνήθεια και από το μάταιο καύχημα της ελληνικής σοφίας και υπεραίρονται με το θράσος του νού τους, αυτό το μυστήριο αποτελεί ισχυρό εμπόδιο και θολώνει τον νού, όπως ο ήλιος τα μάτια των ασθενών και το φως της ημέρας τις νυχτερίδες. Ένας τέτοιος άνθρωπος μοιάζει με κάποιον, ο οποίος βγάζει το φαρμάκι κακοήθους γαστρικού υγρού, ενώ το θείο μυστήριο της πίστεως, το οποίο η καρδιά δέχεται με θερμή αγάπη, το θάλπει και το τρέφουν τα δίκαια έργα της και χαρίζει αμέσως την υγεία και το θείο φως, απομακρύνοντας από την ψυχή κάθε κακία. Αν είσαι σώφρων και ευήθης και φροντίζεις για την ευσέβεια, τότε μην ζητάς από τον Κύριο να σου εξηγήσει τους λόγους και τις αιτίες, επειδή το καθετί που προέρχεται από Αυτόν υπερβαίνει τον νού και τον λόγο.

Έτσι να δεχθείς με πίστη όλες τις συμβουλές Του και να τις εκτιμάς με όλη την ψυχή σου, να τις προσκυνάς με φόβο, να θεωρείς και να αποκαλείς πάντοτε ενώπιόν Του τον εαυτό σου σκόνη, χώμα και άνυδρη γη. Και πράγματι είσαι σκουλήκι και χώμα, βρεγμένο με λίγο νερό, μολονότι περιέχεις μέσα σου τον νού, μία θεία ουσία, όπως το μαργαριτάρι μέσα στο κογχύλι. Τότε θα καταλάβεις το

σκότος της ανοησίας, όταν θα απομακρύνει από μέσα σου το θείο φως, ενώ θα εισέλθει το φως του Παρακλήτου και θα σε φωτίσει σαν την χαραυγή, και το θείο μυστήριο θα γλυκάνει τον λαιμό σου περισσότερο από το μέλι και την κηρήθρα. Μακάριος είναι όποιος φύγει από αυτήν την ζωή, αφού το δεχθεί με αταλάντευτη πίστη στην καρδιά του. Εσύ ο ίδιος θα ζήσεις πράγματι ως θεός εις τους αιώνας, απολαμβάνοντας με αυτό την θέα και την συνομιλία με τον Θεό.

Εγώ όμως, Κυρία Δέσποινα, τρέμω πολύ, φοβούμαι και υποφέρω διαρκώς από τις οξείες ασθένειες μέσα στην ψυχή μου και τρομάζω, όταν σκέπτομαι ότι τα αποτελέσματα της δικαίας κρίσεως του Θεού δεν με βρήκαν μέχρι τώρα. Με τα δικά μου χέρια κάρφωσα τον Δημιουργό μου, τον γυμνό· τον σταύρωσα και Του προσέφερα ξίδι αναμεμιγμένο με χολή [7] εξαιτίας της μεγάλης απανθρωπιάς μου, όταν Αυτός δίψασε, και με την λόγχη διαπέρασα τα θεία πλευρά Του [8], χωρίς να λυπηθώ -αλλοίμονό μου!- ούτε τον νεκρό, και Του επέφερα διάφορες στενοχώριες, χλευασμούς, εμπτυσμούς, ταπείνωση και χτυπήματα [9].

Πόσο ανεξάντλητη είναι η αγαθότητα του Κυρίου και πόσο μεγάλη είναι η σκληρότητα του άκαρδου δούλου! Κάθε ζωντανή ύπαρξη ταρασσόταν συμπονώντας τον πάσχοντα για την ανθρωπότητα, ενώ εγώ, ο αχάριστος, δεν μπορούσα να χορτάσω με τους πόνους που Του επέφερα, αλλά επιτέθηκα, λόγω της μεγάλης μου απανθρωπιάς, ακόμη και κατά του νεκρού, που δεν ανέπνεε πλέον. Έπρεπε να κατανοήσω το αμάρτημά μου και να πάω να κρυφτώ ζωντανός στους σκοτεινούς γκρεμούς της γης. Δεν διαψεύσθηκε όμως ο Πάνσοφος, όταν είπε:

«Ανθ' ὧν πυριφλεγὴ στύλον, οδηγὸν μὲν ἀγνώστου οδοιπορίας, ἥλιον δὲ ἀβλαβὴ φιλοτίμου ξενιτείας παρέσχε» [10], παραμένοντας στο κακό.

Αλλοίμονό μου! Αλλοίμονό μου! Πως να ξεφύγω ἀπὸ τα βάσανα που με περιμένουν; Ποιος γκρεμὸς τῆς γῆς θα με κρύψει ἀπὸ τὸ πρόσωπο τοῦ Θεοῦ; Ἀλλὰ δείξε μου ἔλεος, σε ικετεύω, Δέσποινά μου, καὶ ικέτευσε υπέρ ἐμοῦ στον Κύριο νὰ εἶναι εὐσπλαγχνος γιὰ τὰ αμαρτήματα που ἔκανα ἐξαιτίας τῆς μεγάλης μου ἀνοησίας, καὶ νὰ μετανοήσω γι' αὐτά. Ἐτσι θα με ἀπελευθερώσει ἀπὸ τὰ μελλοντικά βάσανα καὶ ἀπὸ τὰ δόντια τοῦ φοβεροῦ ὄφεως, ὁ ὁποῖος με κατάπιε ολόκληρο καὶ με κρατᾷ γερά στα δίκτυα του, ἀφοῦ με περιέπλεξε με ἄσχημα κουρέλια, με τὰ κακά του λέπια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα γεννιούνται ἀμέτρητα πλοκάμια, που δαγκώνουν σαν ἔχιδνες τὴν ψυχὴ μου. Κάνε μου τὴν χάρη ἀπὸ τὴν γενναιοδωρία σου, Δέσποινα, που προστρέχω σε ἐσένα καὶ γλύτωσέ με ἀπὸ τὴν αἰσchrή βία. Εἶμαι πιστὸς δούλος σου καὶ ἐλπίζοντας σε σένα, Δέσποινα, υποτάχθηκα με χαρὰ στον ζυγὸ τοῦ μοναχισμοῦ, γιὰ νὰ μπορέσω κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο νὰ ἀποφύγω τὰ ἀτελείωτα βάσανα, που με περιμένουν. Ἀξίωσέ με νὰ υποφέρω μέχρι τέλους τὸν ζυγὸ τῆς καλῆς καὶ τελείας καλλιιεργείας τοῦ χωραφιοῦ που μου ἀνέθεσε ὁ Κύριος, γιὰ νὰ ἀξιωθῶ νὰ παραλάβω ἀπὸ τὸ χέρι Του τὴν ἀμοιβή, που δίδεται στους ἐργάτες τῆς τελευταίας ὥρας ἐξίσου με τοὺς ἐργάτες τῆς πρώτης ὥρας [11]. Ἐτσι θα ἀκούσω καὶ ἐγὼ τότε τὴν φωνή, που καλεῖ τοὺς ἀξίως εἰσερχομένους στον γάμο, νὰ συμμετάσχω τῆς χαρᾶς τοῦ Κυρίου [12], τὴν ὁποῖα ἀξιώνονται ὅσοι ὕφανα γιὰ τὸν εαυτὸ τους με τὶς δίκαιες πράξεις, τὴν φωτεινὴ ἐνδυμασία καὶ με τὶς ἀσβηστες λαμπάδες υποδέχονται κατὰ τὴν νύχτα τὸν Νυμφίο [13].

Σε ικετεύω, Παναγία μητέρα τοῦ Υψίστου, ἡ μόνη παρηγοριά τῆς ψυχῆς μου, ἐλπίδα καὶ γλυκύτητα, θεία σκέπη, φως, προστασία καὶ σωτηρία! Ἀξίωσέ με νὰ το λάβω διὰ τῶν ἀγίων προσευχῶν Σου! Εἶσαι, Δέσποινά μου, ἡ ἀρχὴ τῆς σωτηρίας μου. Εὐδόκησε λοιπὸν νὰ τελέσεις καὶ τὸ εὐτυχὲς τέλος καὶ κάμε με μέτοχο τῆς ἀφθαρτῆς δόξας τοῦ ἀγαπημένου Υιοῦ Σου, Παναγία μου. Ἐτσι με τὴν μεσιτεία σου νὰ ἀξιωθῶ νὰ δοξάσω τὸν μόνον ἕναν ὁμοούσιο καὶ τριςυπόστατο Θεό, τὸν ἀναρχο Πατέρα, τὸν ἀναρχο Υἱό καὶ τὸ παντοδύναμο Πνεῦμα, στον Ὁποῖο ἀρμόζει προσκύνηση, δόξα, τιμὴ καὶ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Παραπομπές:

- 1. Πρβλ. Ματθ. 18,8. 25,41.**
- 2. Πρβλ. Ματθ. 8,12. 22,13. 25,30.**
- 3. Πρβλ. Μάρκ. 9,48.**

4. Πρβλ. Ματθ. 8,12. 13,42,50. 22,13. 24,51. 25,30. Λουκ. 13,28.
5. Πρβλ. Γέν. 1,26. 2,7.
6. Ψαλμ. 17, 12.
7. Πρβλ. Ματθ. 27,34,48.
8. Πρβλ. Ίω. 19,34.
9. Πρβλ. Ματθ. 26,67. 27,30. Μάρκ. 14,65. 15,19.
10. Σοφ. Σολ. 18, 3.
11. Πρβλ. Ματθ. 20,8-16.
12. Πρβλ. Ματθ. 21,1-14.
13. Πρβλ. Ματθ. 25,1-12.